

Toolbox per las vischnancas

Promover cun soluziuns pragmaticas l'integraziun da personas estras

■ Per sustegnair las vischnancas en lur incumbensas d'integraziun e d'infurmaziun ha il Post specialisà per l'integraziun da l'Uffizi da migraziun e da dretg civil dal Grischun cumpilà il 2014 ina toolbox concernent l'integraziun. Quella tracta ils secturs ils pli differents da la promoziun da l'integraziun e cuntegna ina collecziun d'ideas e da recomandaziuns sco er instruments da sustegn sco per exempel la brochura chantunala da bainvegni ch'i dat en 17 linguas. En il Program chantunala d'integraziun èn fixads ils accents da la promoziun da l'integraziun. La finamira è quella da promover e da francar duravlamain e cun soluziuns pragmaticas la promoziun da l'integraziun da las persunas estras en il Chantun.

L'incumbensa da las vischnancas èsi da garantir la coordinaziun e la sensibilizaziun necessaria entaifer sias structuradas, da promover e da sustegnair las purschidas d'integraziun che correspundan als basegns sco er da render attent las persunas immigradas a questas purschidas. Ina rolla impurtanta han las vischnancas er en il rom da l'intermediaziun d'infurmaziun, la quala duai vegnir implementada en tut il Chantun cun agid da differentas mesiras e resguardond las diversas situaziuns actualas en las vischnancas. En quest connex na sto la roda betg vegnir inventada da nov. Savens poi gia vegnir fatg bier cun pitschens pass, per exempel cun far ina glista da tut las purschidas ch'existan en ina vischnanca, cun render visiblas quellas e cun las publicar en ina moda e maniera ch'è chapai e accessibla er per las persunas immigradas.



Perquai che l'integraziun vegn fatga al lieu, stattan las vischnancas en il center d'ina politica d'integraziun chantunala da success. La situaziun da partenza correspundenta e las sfidas colliadas cun quella en differentas da vischnanca a vischnanca tut tenor la situaziun geografica, la grondezza e la cumposiziun da la populaziun e pretendan in agir individual. Cun la toolbox concernent l'integraziun vegn preschentada ina paletta da purschidas, d'activitads e da mesiras, cun las qualas las vischnancas pon promover sistematicamain e confirm als basegns l'integraziun da la populaziun residenta estra, drizzond il focus sin ils suandants secturs: comunicaziun e chapientscha, infurmaziun ed emprima infurmaziun en las vischnancas, persunas impurtantas, curs da lingua per persunas creschidas e promoziun tempriva, integraziun sociala, posts comunals da contact.

Paletta d'integraziun per vischnancas uschè multifara sco il Grischun

L'emprim pass per promover l'integraziun en las vischnancas è quel d'infur-

mar las persunas novarrivadas. La finamira è quella che las persunas che sa tiran natiers da l'exteriur e che possedan il dretg da dimora per in temp pli lung èn infurmadas davart las pusschidas da viver sco er davart las purschidas d'integraziun las pli impurtantas. Per sustegnair las vischnancas ha il Post specialisà per l'integraziun elavurà ina proposta per in «Pachet da bainvegni per persunas novarrivadas» (cf. sutvart).

Comunicaziun e chapientscha

L'emprim contact cun las autoritads fixe-scha l'impressiun e la tenuta da las persunas immigradas envers la vischnanca e si'administraziun. Il contact e la comunicaziun cun autoritads è in chausa difficila per blers umans, en spezial per umans che derivan da l'exteriur. La confidenza è la basa per ina buna comunicaziun. Perquai dovri temp e pazienza.

Main malchapientschas en la comunicaziun tranter autoritads e persunas immigradas datti sche las persunas immigradas han gia tscherlas infurmaziuns davart la vita en la vischnanca sco er davart ils andaments administrativs e sche las autoritads èn sensibilisadas per ils basegns da las persunas immigradas e disponan da las competenzas correspundentas.

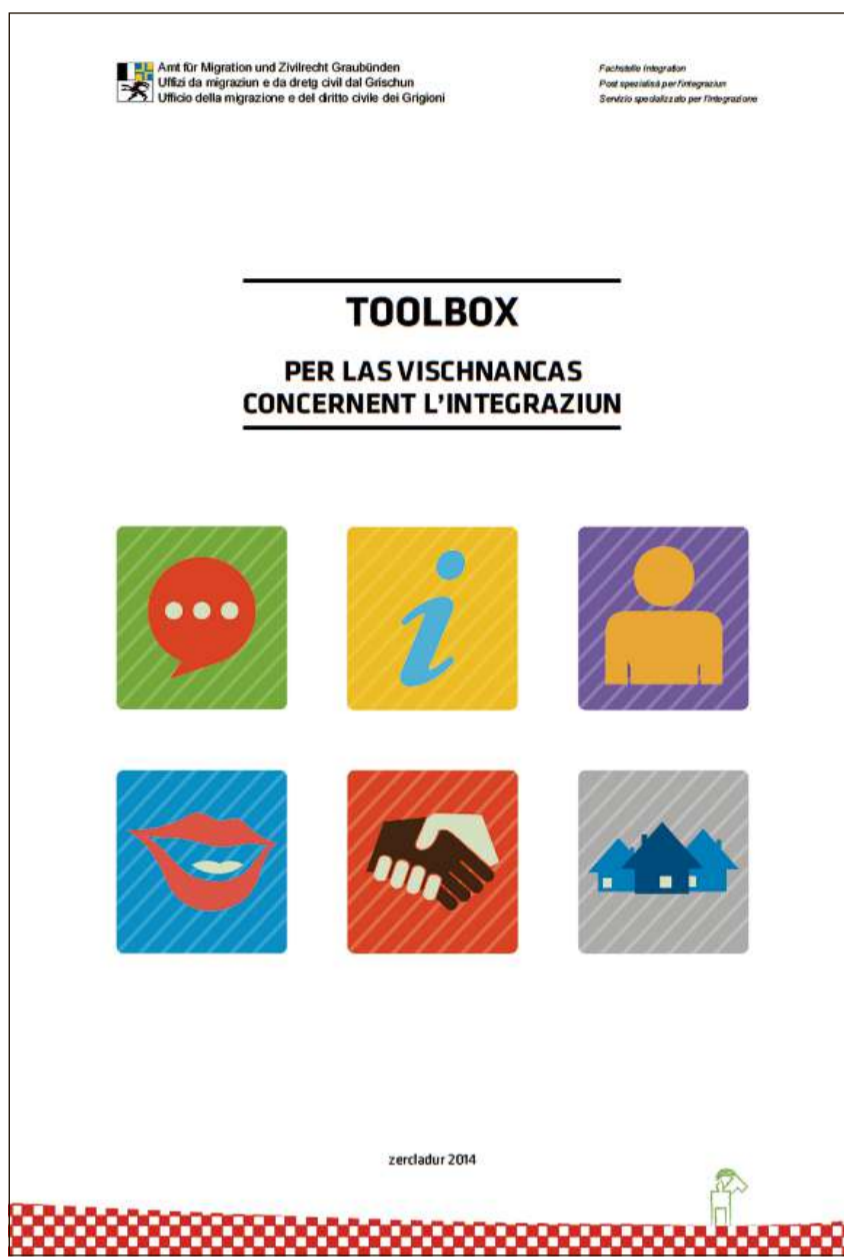
L'acquist da competenzas interculturalas tras furmaziun supplementaras respectivas fa ch'ins è preparà per il contact cun la diversità culturala. Interpretas ed interprets interculturalas sustegnan las autoritads en situaziuns da discurs impurtantas cun persunas immigradas, sche barrieras linguisticas impedeschan la chapientscha.

Infurmaziun ed emprima infurmaziun en las vischnancas

En la politica svizra davart las persunas estras ed en la politica svizra d'integraziun vegni dà in grond pais a l'infurmaziun ed en la Lescha federala davart las persunas estras è francada explicitamain ina incumbensa d'infurmaziun. Il Program chantunala d'integraziun ha correspundentamain la finamira che las persunas estras en il Grischun disponian d'infurmaziun per pudair dumagnar independentamain lur mintgadi al domicil nov uschè svelto sco pussaivel.

Per s'orientar uschè svelto sco pussaivel independentamain en il mintgadi e per enconuscher las aspectativas da la societad dovran persunas novarrivadas infurmaziun davart la vita e davart il lavurar en Svizra sco er davart las purschidas d'integraziun. Infurmaziun correctas da vart uffiziala èn da grond'impurtanza, perquai che bleras chausas han en Svizra – tant tar las autoritads sco er en il mintgadi – in andament prescrit precisamain che sto vegnir resguardà.

Sche l'intermediaziun d'infurmaziun cumenza baud, ha quai in effect preventiv envers la ristga da manchar las schanzas per s'integrar. Quai po esser per persunas novarrivadas ina mesira decisi-



Cuverta da la brochura d'infurmaziun.

va per in cumenzament cun success en il nov mund da vita e da lavur ed augmentar la prontezza da s'integrar. Sco ch'igl è sa mussà profitan migrantas e migrants infurmads bain pli savens da purschidas d'integraziun sco curs da lingua u gruppas da gieu.

Infurmaziun communalas en pliras linguas, per exempel en furma da brochuras, da feglis sgulants u d'in film, faciliteschan l'orientaziun al lieu da domicil nov. Anc pli fitg augmentan contacts persunals l'obligaziun ed infurmaziun vegnan chapidas meglier en in barat persunal che or d'ina brev uffiziala. L'integraziun d'uniuns da persunas estras, da persunas impurtantas, da la fatschenta da migrantas e migrants e.u.v. tar l'intermediaziun d'infurmaziun promova il dialog e gida a tschertgar il contact cun la populaziun immigrada.

E la finala: Transparenza davart las activitads en il sectur da l'integraziun, da lur niz e da lur aspectativas promova er la chapientscha e l'acceptanza en la populaziun e facilitescha l'implementaziun da purschidas respectivas.

Pachet da bainvegni per persunas novarrivadas

En vista a la finamira da l'intermediaziun d'infurmaziun formulada en il Program chantunala d'integraziun èn las vischnancas da Puntraschigna, Tavau e Tusaun e la corporaziun da vischnancas Pro Engiadina Bassa sa fatschentadas en il rom d'in project da pilot da 2 onns cun l'infurmaziun da persunas estras novarrivadas ed han fatg empruvas cun furmas da l'intermediaziun d'infurmaziun. Malgrà differenzas tar las situaziuns da partenza han ellas fatg experientschas sumegliantas ed èn arrivadas a las suandantas enconuschiensas:

Sche las migrantas ed ils migrants vegnan infurmads cun cleras intenziuns e tenor lur basegns tar lur arriv motivescha quai da s'integrar.

Ultra da la consegna da la «brochura da bainvegni» dal Chantun, promovon infurmaziun communalas en pliras linguas, per exempel en furma da brochura,

da feglis sgulants u d'in film, in'orientaziun buna e svelta al lieu da domicil nov. Discurs obligants tras las instanzas responsablas en cas da constellaziun specialas gidan a stabilir la confidenza e sustegnan duravlamain il process d'integraziun per exempel da famiglias novarrivadas cun uffants.

Sco gronda sfida vegn numnada la cuntanschibladad da las persunas estras novarrivadas. Per schliar quest problem dovri innovaziun, pazienza e perseveranza. En quest connex èn l'integraziun e la collavuraziun cun organisaziun da migrantas e migrants, cun persunas impurtantas u cun persunas da contact relevantas parts centralas en las structuradas regularas.

Persunas impurtantas

En mintga vischnanca datti persunas immigradas che pon agir sco lioms tranter las autoritads, las instituziun ed ils umans da culturas estras che vivan en quella vischnanca. L'integraziun da la populaziun estra cun agid da questas uschenumnadas persunas impurtantas rinforza la lavur d'integraziun da la vischnanca.

Ina persuna impurtanta ha atgnas experientschas da migraziun e sa bain la lingua locala. Ella è famigliara cun la vita e cun las structuradas regularas en Svizra ed enconuscha per exempel ils andaments da las autoritads, dal sistem da scola e da furmaziun, ils usits e las tradiziun localas. La persuna impurtanta ha per regla buns contacts en la vischnanca resp. en la regiun e giada la confidenza tant da las autoritads sco er da la populaziun da migraziun correspundenta. Ed ella è motivada da collavurar cun la vischnanca e d'infurmar persunas immigradas davart purschidas d'integraziun, davart curs da lingua, davart la promoziun tempriva, davart uniuns e.u.v.

La persuna impurtanta ademplescha la rolla d'ina persuna da contact e sustegna ses cumpatriots en cas da problems linguistics u culturals per exempel en il contact cun uffizis u cun structuradas regularas. Ultra da quai intermediatescha ella en cas da difficultads tranter sia etnia e las

structuradas regularas (vischnanca, scola, baselgia, posts specialisads).

Curs da lingua per persunas creschidas e promoziun tempriva

L'emprer la lingua locala resp. ina lingua chantunala è per persunas immigradas da lingua estra la clav per l'integraziun e per la participaziun e facilitescha il contact cun las structuradas regularas e cun las autoritads. Vegnir chapì e pudair communitgar rinforza l'atgna responsabladad per il process d'integraziun. E migrantas e migrants da lingua estra che discurren la lingua locala dumognan meglier il mintgadi.

Curs locals da lingua e da promoziun tempriva èn raschunavels per persunas immigradas sche l'access a purschidas existentas è difficil (p.ex. viadis lungas, uras da lavur irregularas) e sch'ìl dumber da participantas e participants potenzials è grond avunda. Impurtant è ch'els vegnian fatgs d'in purschider ch'ha las competenzas necessarias e ch'els hajan ina perspectiva pli lunga (purschida a lunga durada).

L'integraziun linguistica e sociala d'uffants da lingua estra vegn promovida tras purschidas correspundentas da la promoziun tempriva - per exempel canoras, centers dal di per uffants, gruppas da gieu - particularmain, sche la purschida è colliada cun in project integrativ per la promoziun linguistica.

Integraziun sociala

L'integraziun vegn fatga là, nua che umans vivan ensemen, lavuran ensemen u èn ensemen en in'uniun - en citads, en vischnancas, en quartiers. Sch'ì vegnan creadas pussavladads per scuntradas, entretschaments e barats tranter la populaziun indigena e la populaziun estra, rinforza quai ils tratgs cuminaivels e promova la convivenza. Vegnan purschidas da las vischnancas, d'uniuns e d'organisaziun avertas per migrantas e migrants, promova quai la chapientscha vicendaivla grazia ad interess cuminaivels. E sche organisaziun da persunas estras vegnan er envidadas a festivitads, ad occurrenz, ad activitads da scuntrada e da barat da la vischnanca, promova quai la cunresponsabladad sociala e l'integraziun.

Posts comunals da contact

Tar dumondas che concernan il mintgadi e la vita en la vischnanca resp. en Svizra èn ils posts da consultaziun comunals da muntada centrala per las persunas immigradas. Els sustegnan las persunas immigradas en il process d'integraziun e distgargian uschia auters posts ed autras autoritads. Els posts comunals garante-schan la colliaziun da posts, d'instituziun e d'uniuns en la vischnanca ch'èn relevants per l'integraziun e promovon il barat vicendaivel sco er la circulaziun da las infurmaziun cun las persunas immigradas. Els porschan uschia ina plattafurma per las persunas immigradas e per lur problems e surpiglian la funcziun d'ina punt.

En pli iniziesschan ils posts comunals purschidas d'integraziun, sco per exempel curs da lingua, purschidas da promoziun tempriva, scuntradas da dunnas, e garante-schan l'intermediaziun d'infurmaziun correspundentas. Da la concentratiun d'enconuschiensas specialisadas e da la competenza interculturala ad in lieu profiteschan er auters uffizis ed autras instituziun da la vischnanca.

La preschentaziun:

Post specialisà per l'integraziun. Toolbox per las vischnancas concernent l'integraziun. Cuir 2014.

Dapli infurmaziun:

chatta.ch/?hiid=4132
www.chattà.ch



Sguard a l'intern.